

Pielikums

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas
2016. gada __. jūnija rīkojumam Nr. ____
„Par grozījumiem Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas
2015. gada 22. decembra rīkojumā Nr. 378 „Par Gaujas, Lielupes un Ventas
upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu un plūdu riska pārvaldības
plānu 2016.-2021. gadam apstiprināšanu”

4.2.1. Ventspils pilsētas teritorija

Ventspils pilsētas teritorija ir pakļauta gan plūdu riskam, ko izraisa vējuzplūdi no Baltijas jūras, gan plūdu riskam, kas tiek saistīts ar pavasara paliem sniega kušanas un lietus ūdeņu dēļ.

Rietumu vējš rudenī un/vai ziemā izraisa ūdens pieplūdi no Baltijas jūras. Ūdens masas ar vēja spiedienu tiek dzītas pa upēm uz augšu, appludinot upju tuvumā esošās zemākās teritorijas, tai skaitā Ventas ielejas zemās teritorijas Ventspilī.

Ar klimata pārmaiņām un vējuzplūdiem ir saistīta ievērojama jūras krasta erozija. Krasta erozijas apdraudēto posmu kopgarums galvenokārt pieaug uz iepriekš dinamiski neitrālu krasta iecirkņu rēķina, koncentrējoties krasta līnijas izciļņos, kā arī antropogēni traucētos posmos (Ventspils ostas hidrotehnisko būvju ietekme)¹.

Kanalizācijas sistēmas pārgāžņu nepietiekamas uzturēšanas dēļ, Ventspils pilsētas teritorija ir pakļauta lietusgāžu izraisītu plūdu riskam. Pēdējos gados (2011. – 2013.gadam) stipru lietusgāžu, kā arī intensīvu lietus un straujas sniega kušanas kopums ir radījis ievērojamus plūdus Ventspilī (8.attēls).

¹ Jānis Lapinskis. Jūras krasti un klimata mainība. LU Ģeogrāfijas un vides zinātnes fakultāte, 2012.

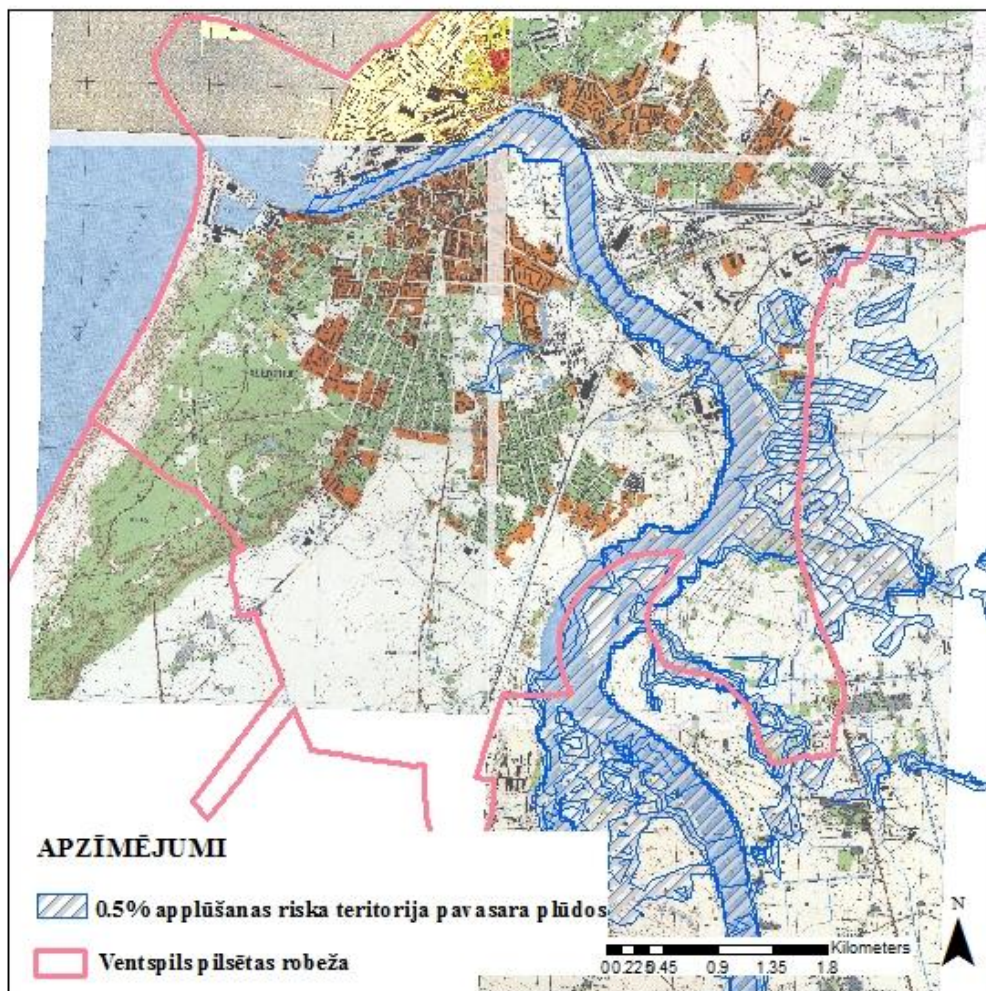
8.attēls. 2011.gada lietus izraisīti plūdi Ventspilī (Foto: Līga Gabrāne)

Ventspils pilsētas teritorija ir pakļauta plūdu riskam ar lielu varbūtību, Ventas upes palienu applūšana sākas pie ūdens līmeņa 0,67 m LAS (0,50 m BS), bet pie ūdens līmeņa atzīmes 1,0 m LAS pārsniegšanas sākas pilsētas applūšana.

Pēc LVĢMC novērojumu datiem pēdējos 10 gados ūdens līmenis 7 reizes pārsniedza iepriekšminētās atzīmes, bet 2005., 2007. un 2010. gadā Ventas ūdens līmenis pārsniedza 10% varbūtības atzīmi (1,06 m LAS). 2005. un 2007. gadā tika novēroti jūras vējuzplūdu izraisīti plūdi, bet 2010. gadā tika novēroti pavasara plūdi.

Applūstošās teritorijas platība Ventspilī, atkarībā no plūdu varbūtībām:

- 1.83 km² applūstošās teritorijas pavasara plūdus un 1.94 km² applūstošās teritorijas vējuzplūdus ar lielu varbūtību (10% vai reizi 10 gados);
- 2.43 km² applūstošās teritorijas pavasara plūdus un 2.41 km² applūstošās teritorijas vējuzplūdus ar vidēju varbūtību (1% vai reizi 100 gados);
- 2.99 km² applūstošās teritorijas pavasara plūdus (9.attēls) un 2.53 km² applūstošās teritorijas vējuzplūdus ar mazu varbūtību (0.5% vai reizi 200 gados).

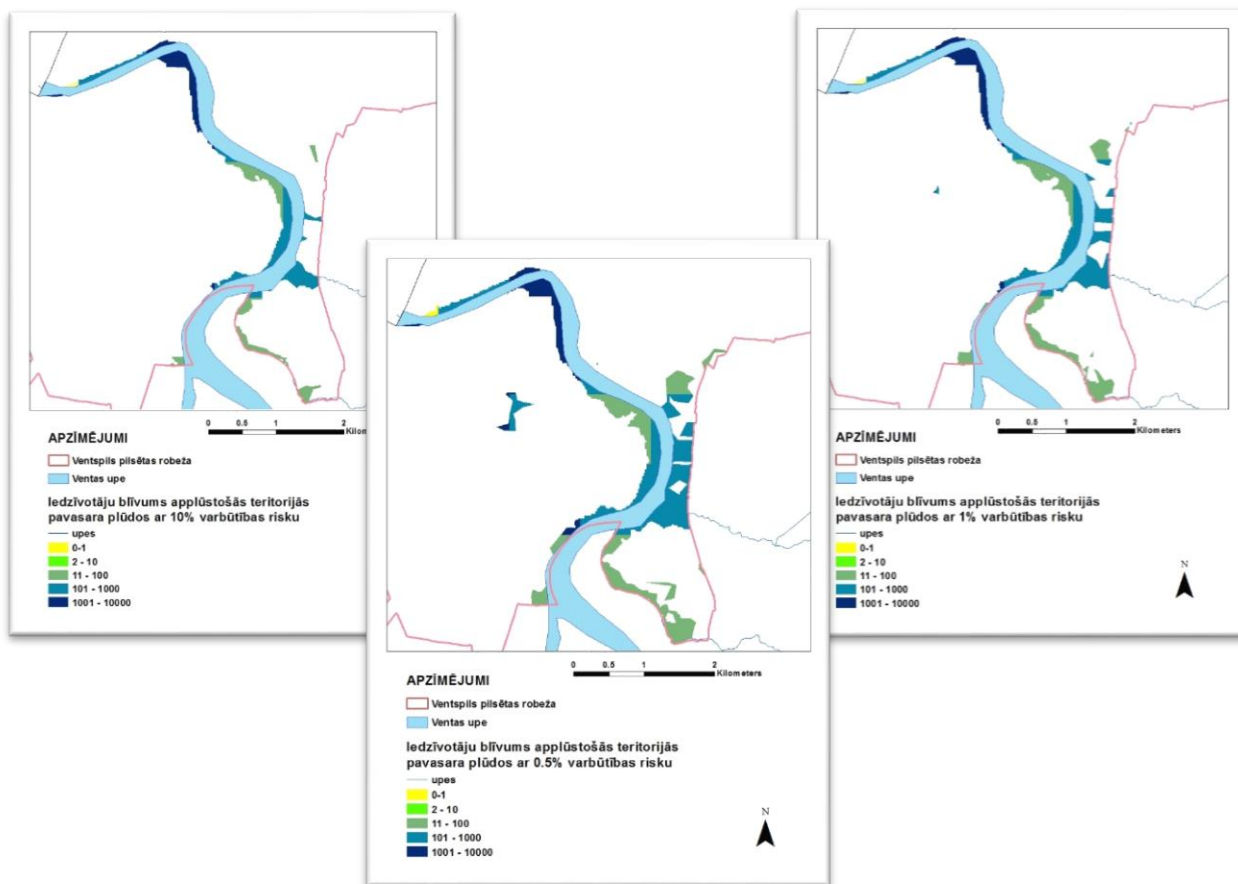
9.attēls. Ventspils pilsētas applūstošās teritorijas vējuzlūdos ar 0.5% varbūtību

Iedzīvotāju skaits applūstošajās teritorijās Ventspilī tika aprēķināts pēc CSP blīvuma datiem 2011. gadā (6.tabula un 10.attēls).

6.tabula

Iedzīvotāju skaits applūstošajās teritorijās Ventspils pilsētā

Plūdu riska varbūtība	Liela – 10%	Vidēja – 1%	Maza – 0.5%
Iedzīvotāju skaits <i>pavasara plūdos</i>	1650-1700	1800-1850	2050-2100
Iedzīvotāju skaits <i>jūras vējuzlūdos</i>	1650-1700	1800-1850	1850-1900

10.attēls. Iedzīvotāju blīvums applūstošajās teritorijās Ventspils pilsētā plūdos ar varbūtību: 10% (pa kreisi), 1% (pa labi) un 0.5% (centrā)

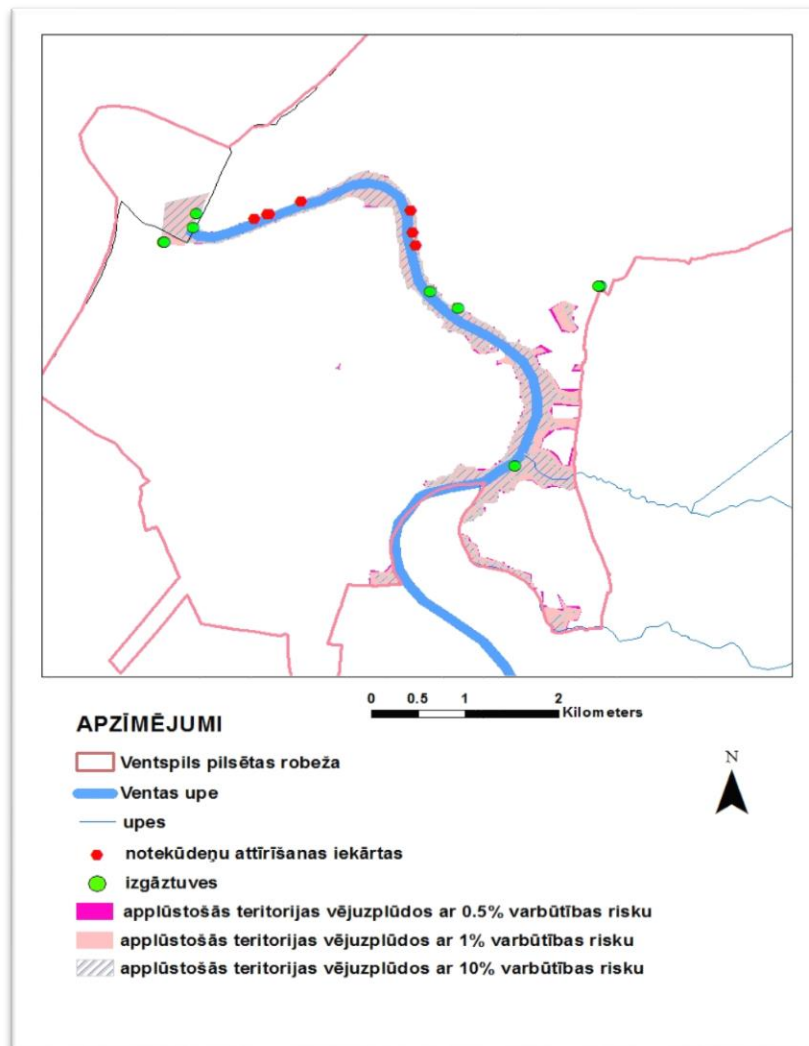
Plūdu rezultātā var tikt apdraudēta gan iedzīvotāju drošība, gan satiksmes infrastruktūras darbība. Ceļu garums, kas atrodas applūstošajās teritorijās, ir parādīts 7.tabulā. Autostrādes, maģistrāles un pilsētas ceļi tiek uzskatīti par lielas nozīmes ceļiem (turpmāk „lielas nozīmes ceļi”). Otrās šķiras un zemes ceļi tiek uzskatīti par pārējiem ceļiem (turpmāk „pārējie ceļi”).

7.tabula

Ceļu garums applūstošajās teritorijās Ventspils pilsētā

Plūdu riska varbūtība	Liela – 10%	Vidēja – 1%	Maza – 0.5%
Autoceļi pavasara plūdos, km; (nozīme)	2.33 km (lielas nozīmes)	5.72 km (lielas nozīmes); 0.80 km (pārējie ceļi)	9.40 km (lielas nozīmes); 0.52 km (pārējie ceļi)
Autoceļi vējuzplūdos, km; (nozīme)	2.12 km (lielas nozīmes)	4.65 km (lielas nozīmes); 0.02 km (pārējie ceļi)	5.18 km (lielas nozīmes); 0.40 km (pārējie ceļi)

Kaitējumi videi lielā mērā ir saistīti ar applūstošiem piesārņojuma avotiem. Ventspilī applūstošajās teritorijās atrodas 8 notekūdeņu attīrīšanas iekārtas un 9 izgāztuves (8.tabula un 11.attēls). Ūdens ņemšanas vietas Ventspilī atrodas ārpus applūstošajām teritorijām.

11.attēls. Potenciālie piesārņojuma avoti applūstošajās teritorijās Ventspils pilsētā

8.tabula

Potenciālie piesārņojuma avoti applūstošajās teritorijās Ventspils pilsētā

Plūdu riska varbūtība	Liela – 10%	Vidēja – 1%	Maza – 0.5%
NAI un PPV skaits <i>pavasara plūdus</i>	8/3	8/4	8/5
NAI un PPV skaits <i>jūras vējuzplūdus</i>	8/4	8/7	8/9

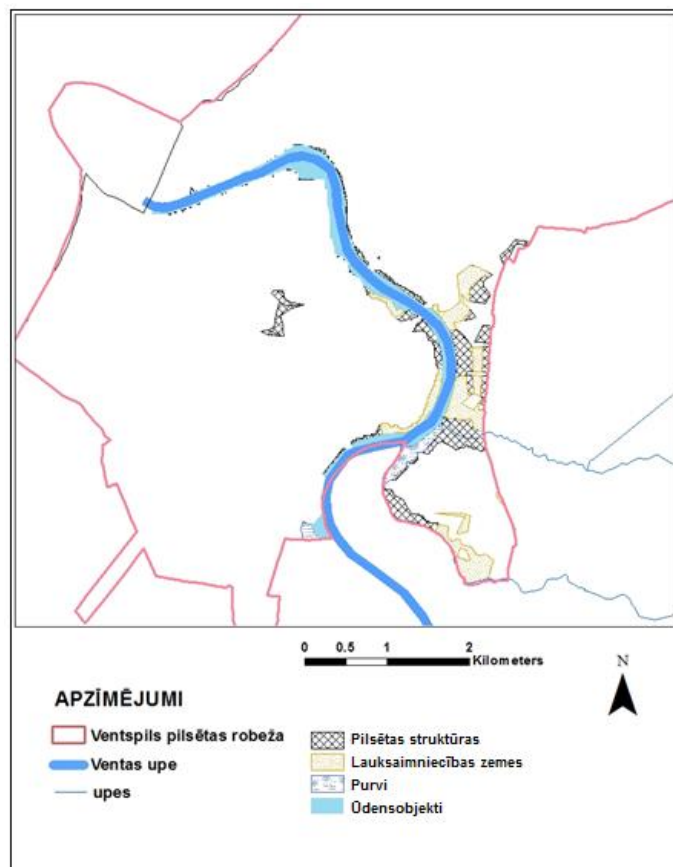
Ventspils pilsētas robežās atrodas 1 īpaši aizsargājamā dabas teritorija - Dampēļu atsegums - atbilstoši Dabas aizsardzības pārvaldes datu bāzei². ĪADT teritorija daļēji applūst, un applūstošās teritorijas platība ir atkarīga no plūdu varbūtībām (9.tabulā).

9.tabula

Applūstošā īpaši aizsargājamās dabas teritorijas platība Ventspils pilsētā

Plūdu riska varbūtība	Liela – 10%	Vidēja – 1%	Maza – 0.5%
Applūstošā ĪADT platība (ha) <i>pavasara plūdos</i>	0.18	0.41	1.12
Applūstošā ĪADT platība (ha) <i>jūras vējuzplūdos</i>	0.17	0.30	0.36

Pavasara plūdos ar 10% varbūtību tiek applūdināta aramzeme 19 ha platībā, plūdos ar 1% varbūtību - 46 ha un plūdos ar 0.5% varbūtību - 68 ha (12.attēls).

12.attēls. Zemes lietojuma veidi applūstošajās teritorijās Ventspils pilsētā plūdos ar 0.5% varbūtību

² DAP, Dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS - http://www.daba.gov.lv/public/lat/dati1/dabas_datu_parvaldibas_sistema_ozols/

5.1. Nacionālās nozīmes plūdu riska teritorijas (Ventspils, Liepāja, Pāvilosta, Užavas polderi, Liepājas ezera polderi, Bārtas lejtece, Papes ezera polderi un Engures ezera polderi) preventīvi, gatavības un aizsardzības pasākumi

34.tabula

Nr. p.k.	Plūdu apdraudētās teritorijas nosaukums un pasākumi (uzdevumi) apdraudējuma mazināšanai	Prioritāte	Plūdu risku mazināšanas mērķis	Atbildīgās institūcijas	Pasākuma veids (Preventīvs/ Gatavības/ Aizsardzības)	Izpildes laiks, gadi	Orientējošas izmaksas, milj. EUR	Pasākumu veids, sagaidāmais rezultāts
Ventspils								
1.3.	Pasākumi Ventspils pilsētas aizsardzībai: 1.Pasākumi lietusu ūdeņu apsaimniekošanai (kanalizācijas sistēmu pārbūve un kolektoru izbūve); 2.Vidumupītes upes pārtīrīšana un nogāžu pārbūve; 3.Grāvju sistēmas pārbūve Žāžciemā un lietusu notekūdeņu novadīšanas sistēmas izbūve Staldzenē	Augsta	1	Ventspils pilsētas dome	Preventīvs	2016.-2021	3.07	Novērsti plūdu draudi Ventspils pilsētas teritorijā